

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Харківський інститут

Кафедра соціально – гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Харківського інституту
ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
«26» серпня 2025 р.
Логодіна

Схвалено на засіданні кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри
А.А. Рудь

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи та технології

спеціальності: 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: Менеджмент
(назва освітньої програми)

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2025 р.

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Карпенко Микола Юрійович, кандидат технічних наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

Карпенко
(підпис)

Викладач:

Карпенко Микола Юрійович, кандидат технічних наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

Карпенко
(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Інформаційні системи та технології
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<u>073 Менеджмент</u>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 14 год. Семінарські / практичні заняття: 20 год. Самостійна робота: 56 год.
Термін вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Карпенко Микола Юрійович
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»
Дисципліни, які викладає НПП	Інформаційні системи та технології, Охорона праці в галузі
Напрями наукових досліджень	Методи прийняття рішень, машинне навчання, обробка великих даних, комп'ютерна графіка, актуальні питання охорони праці в галузі
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com/citations?user=1lh8ITUAAAAJ&hl=uk Реєстрація у ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5140-8271
Контактна інформація викладача	

E-mail:	my.karpenko@gmail.com
Контактний телефон	+38 (097)-111-20-10
Телефон кафедри	+38(099)-492 -48-07
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

Анотація курсу. Курс передбачає ознайомлення з теорією, практикою побудови та методами комп'ютеризованої інформаційної підтримки процесів управлінської діяльності.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом: лекції, практичні, семінарські заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: виконання та захист практичних завдань, презентації результатів самостійної роботи, робота у малих групах, дискусії. Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, підготовці до практичних занять, пошуку та критичного огляду наукових публікацій за темами. Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, тестового контролю, захисту практичних завдань та звітів, підсумкового контролю. Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 3 семестру – у формі заліку.

Предметом дисципліни "Інформаційні системи і технології" є вивчення принципів, методів та засобів використання обчислювальної техніки та інформаційних технологій для створення, збору, обробки, зберігання, передачі та поширення інформації з метою забезпечення ефективної діяльності. Вона охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з розробкою, впровадженням та експлуатацією інформаційних систем та технологій у різних сферах, зокрема, у сфері психології.

Мета курсу: інформаційні системи і технології як навчальна дисципліна своєю метою ставить надання студентам знань з теорії та практики побудови і використання інформаційних систем в різних підрозділах підприємства та ознайомлення з методами комп'ютеризованої інформаційної підтримки процесів управлінської діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення сучасних концепцій, проблематики побудови та впровадження інформаційних систем, що забезпечують збирання та оброблення інформації, суттєвої для прийняття управлінських рішень на різних рівнях процесів діяльності організації.

Пререквізити: Курс «Інформаційні системи і технології» вивчається у 3 семестрі на другому курсі, має міжпредметні зв'язки з дисциплінами «Інформатика», «Комп'ютерні мережі», але в межах освітньої програми С4 Психологія для вивчення дисципліни «Інформаційні системи і технології» потрібно набути знань, вмінь та навичок навчальної дисципліни «Академічні студії». **Постреквізити:** дисципліни «Організація діяльності психологічних служб», «Основи психологічної практики (практична психологія)», оскільки сфера діяльності психолога охоплена процесами інформатизації та комп'ютаризації, то й освітня підготовка психологів вимагає знань, вмінь та навичок застосування сучасних інформаційних систем і технологій.

Програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом. СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи. ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами. ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

	ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
--	---

Зміст навчальної дисципліни:

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	
3 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод.
Змістовний модуль 1. Роль та місце інформаційних систем і технологій у професійній діяльності менеджера.					
Тема 1.	Інформаційні системи у професійній діяльності менеджера.	1	2	4	
Тема 2.	Інформаційні технології у професійній діяльності менеджера.	1	2	4	
Тема 3.	Мережеві технології та ресурси Інтернету у професійній діяльності менеджера.	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Змістовний модуль 2. Офісні системи і технології у професійній діяльності менеджера.					
Тема 4.	Інформаційні системи і технології організації та обробки текстових даних.	1	2	4	
Тема 5.	Інформаційні системи і технології використання інструментів електронних таблиць в діяльності менеджера.	1	2	4	
Тема 6.	Роль та місце систем управління базами даних у професійній діяльності менеджера.	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Змістовний модуль 3. Роль та місце графічних, мультимедійних та інтерактивних технологій у професійній діяльності менеджера.					
Тема 7.	Візуалізація даних, її призначення та вплив. Роль та місце ділової графіки у професійній діяльності	1	2	4	Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи,

	менеджера.				реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 8.	Інтерактивні технології у професійній діяльності менеджера.	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Змістовний модуль 4. Інформаційно – комунікаційні технології у проєктній діяльності менеджера.					
Тема 9.	Використання мобільних додатків у практичній діяльності менеджера.	1	2	4	
Тема 10.	Самопрезентування менеджера засобами інформаційних технологій.	2	2	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		14	20	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення – офіційний сайт МАУП: <http://maup.com.ua> В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

**Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти
3-й семестр**

	Поточний контроль знань										Модульні контрольні роботи	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології" проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології":

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (В) ставиться за виконання 80% усіх завдань;

- оцінка «добре» (С) ставиться за виконання 70% усіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«А» – 18-20 балів;

«В» – 16-17 балів;

«С» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«E» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології" є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (усно). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3	3	2	1	0

Форми контролю самостійної: поточний контроль на основі виконання практичних робіт; поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проєкт, що потребує формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, виконаний з теми, що вивчалася самостійно; тестування, виконання письмової контрольної роботи; проєкти статей,

тез виступу та інші публікації, інші форми які сприяють засвоєнню в повному обсязі освітньої програми та послідовному виробленні навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	
75-81	C	добре	
68-74	D	задовільно	
60-67	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс "Інформаційні системи та технології" передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, за які можуть бути нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: конспект лекцій, методичні рекомендації щодо проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації щодо самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни "Інформаційні системи та технології".

Рекомендовані джерела та література:

Основна:

1. Басюк Т.М., Думанський Н.О., Пасічник О.В. Основи інформаційних технологій. Львів: «Новий світ – 2000», 2025. 390 с.
2. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 240 с.
3. Величко О.М., Гордієнко Т.Б. Інтелектуальні інформаційні системи: структура і застосування: підручник. Одеса: Олді +, 2022. 728 с.
4. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: підручник / За ред. В.А. Баженова, Г.А. Шинкаренка. К.: Каравела, 2023. 496 с.
5. Новак В.О. Інформаційні системи в менеджменті: підручник. К.: Каравела, 2023. 536 с.
6. Новаківський І.І., Грибик І.І., Смолінська Н.В. Інформаційні системи в менеджменті: адаптивний підхід: підручник. Київ: Кондор, 2024. 440 с.
7. Шпак О.І. Інноваційні інформаційні технології. Львів: Львівська політехніка, 2024. 184 с.

Додаткова:

1. Берко А.Ю., Буров Є.В., Висоцька Ю.А. Інформаційні технології бізнес – аналітики. Львів: «Новий світ – 2000», 2025. 520 с.
2. Бутенко Т.А., Сирий В.М. Інформаційні системи та технології: навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2020. 207 с.
3. Верес О., Берко А., Пасічник В. Технології баз даних та знань. Львів: «Магнолія 2006», 2024. 636 с.
4. Войтюшенко Н.М. Інформатика та комп'ютерна техніка: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2025. 564 с.
5. Гайдаржи В.І., Забара С.С., Ізварін І.В. Системний аналіз та бази інформаційних систем: підручник. Київ: Університет "Україна", 2024. 238 с.
6. Гулак Г.М., Жильцов О.Б. Інформаційна та кібернетична безпека підприємства. Львів: Видавництво ПП «Магнолія 2006», 2023. 370 с.
7. Мирошніченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 296 с.
8. Остапов С.Е., Євсєєв С.П., Король О.Г. Кібербезпека: сучасні технології захисту. Львів: «Новий світ – 2000», 2023. 678 с.
9. Пашорін В.І., Костюк В.Ю. Безпека інформаційних систем: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2025. 376 с.

Internet – ресурси:

1. Міжнародний бібліотечно – інформаційний центр ім. Ярослава Мудрого Міжрегіональної Академії управління персоналом. URL: [https:// library.maup.com.ua](https://library.maup.com.ua)
2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: [http:// korolenko.kharkov.com](http://korolenko.kharkov.com)
3. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: [http:// library.kharkov.ua](http://library.kharkov.ua)

